

**KORONAVİRÜS PANDEMİSİNDE SAĞLIK ÇALIŞANLARININ İŞ YÜKÜ
FAZLALIĞI ALGISI VE MESLEKİ HAZ DÜZEYİNİN DEMOGRAFİK
ÖZELLİKLERE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI
(GAZİANTEP ÖRNEĞİ)***

COMPARISON OF HEALTH CARE WORKLOAD PERCEPTION AND
OCCUPATIONAL PREPARATION LEVEL ACCORDING TO DEMOGRAPHIC
CHARACTERISTICS IN THE CORONAVIRUS PANDEMIC
(GAZİANTEP EXAMPLE)

Dr. Öğr.Üyesi İbrahim BOZKURT

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi
Bölümü, orcid.org/0000-0002-5446-9862

Arş. Gör. Erhan ELMAOĞLU

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü,
[orcid.org:0000-0002-4830-1625](https://orcid.org/0000-0002-4830-1625)

Özet

Bu çalışmada pandemi koşulları altında sağlık çalışanlarının iş yükü fazlalığına dair algıları ve an itibarıyla mesleki tatmin düzeylerinin tespiti ve demografik özelliklere göre karşılaştırılması amaçlanmaktadır. Bu çalışma, Gaziantep'te faaliyet gösteren üniversite, özel ve kamuya ait hastanelerde sağlık hizmeti vermekte olan tüm sağlık çalışanlarını kapsamaktadır. Google Formlar üzerinden hazırlanan anket formu, 24.06.2020-25.09.2020 tarihleri arasında sosyal medya (Facebook, Whatsapp vb.) üzerinden paylaşılmıştır. 307 adet sağlık çalışanından alınan cevaplar analizlerde kullanılmıştır.

Analiz sonuçlarına göre, erkek çalışanların mesleki haz düzeyi kadınlardan daha yüksek bulunmuştur. Çalışanların yaşının, meslek türünün ve çalışılan kurum veya kuruluş türünün mesleki haz düzeyine etkisi olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, mesleki haz düzeyi açısından çeşitli yaş grupları, meslek ve kurum türleri arasında anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Koronavirüs Pandemisi, İş Yükü Fazlalığı Algısı, Mesleki Haz, Manova testi

Abstract

In the aim of this study is to determine the workload perceptions and present occupational satisfaction levels of healthcare professionals under the pandemic conditions and compare them according to demographic characteristics. The study covered all healthcare professionals providing medical service in university, private and public hospitals which operate in Gaziantep. The survey form prepared on Google Forms was shared on social media (Facebook, Whatsapp, etc.) between 24.06.2020-25.09.2020. Responses from 307 healthcare workers were used in the analyses.

According to the results of the analysis, the occupational pleasure level of male employees was found to be higher than that of females. It has been determined that the age of the employees, the type of occupation and the type of institution or organization worked have

an effect on the level of occupational pleasure. In addition, it has been determined that there are significant differences between various age groups, professions and types of institutions in terms of occupational pleasure level.

Keywords: Coronavirus Pandemic, Workload Surplus Perception, Occupational Pleasure, Manova test

1. GİRİŞ

Koronavirüs (Covid-19) ilk olarak 2019 yılının Aralık ayında Çin'in Hubei eyaletine ait olan Wuhan şehrinde ortaya çıkıp kısa zamanda içinde bütün dünyaya hızlı bir biçimde yayılım göstermiştir. Dünya'da hızla yayılan virüs ülkemizde ise Mart ayında ilk vaka tespit edilmiştir. Ocak 2020 'de Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ulusal halk için acil durum ilan edilmiş olup 11 Mart 2020'de ise DSÖ tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir (Yavaş Çelik vd., 2021;62). Bu Covid-19 salgını yakın tarihte benzerine hiç rastlanılmayacak şekilde çoğu ülkede sağlık sisteminin kaldıramayacak kadar büyük yük olmuştur. 2020 yılının başından başlamak üzere dünyanın birçok ülkesinde sağlık sistemini büyük bir şekilde etkileyerek sağlık ve sosyal hayatı durma noktasına getirmiştir.

Covid-19 salgının sağlık sisteminin iş yükünü artırarak özellikle bu salgında sağlık çalışanlarının iş yükü birkaç kat artmış olup en çok sağlık sektörü çalışanlarını etkilemiştir. (Yüncü-Yılan, 2020;373). İş yükü fazlalığı kişinin o işi yapması için daha fazla zamana, zihinsel ve fizyolojik güce sahip olması demektir (Bozdoğan, 2020). Yapılan çalışmalarda Covid-19 salgınında sağlık çalışanlarının iş yükünün artmasıyla sağlık çalışanların psikososyal durumlarını olumsuz etkilemektedir (Baki-Piyal, 2020;119). Mezuk vd.(2011)'nin yaptığı çalışmada mesleki tatmini yüksek olan kişilerde depresyon, tükenmişlik, stres ve endişe düzeylerinin düşük olduğunu belirtmişlerdir. Naldan vd.(2019)'nin ameliyathanede çalışan sağlık çalışanlarıyla yaptığı araştırmada haftalık çalışılması gereken süreden fazla mesai yaptığında bunun iş yükünü arttığı için depresyon ve tükenmişliğini artırarak mesleki tatmini düşürdüğünü belirtmişlerdir. Sağlık çalışanlarından hemşirelerle yapılan bir çalışmada hemşirelerin insanların hayata kalması ve yaşam sonlarının olduğu bölümler çalıştığını ve yeterli önlemlerin alınmadığı yerlerde çalıştıklarından dolayı yoğun stress ve merhamet yorgunluğu yaşadığı bu da hemşirelerde mesleki tatminsizliği meydana getirdiği belirtilmiştir (Kavlu-Pınar,2009;43). Camci ve Kavuran'ın 2021 yılında hemşirelerle yaptıkları çalışmada, iş stresi artarsa tükenmişliğin arttığı ve iş stresi artarsa meslek tatmini ve yaşama doyumunun azaldığını tespit etmiştir. Sağlık çalışanlarının çalışma koşulları üzerinde yapılan başka bir çalışmada çalışma saatlerinin normal zamandaki çalışma saatlerinden fazla olması, Covid-19'lu hasta sayısının çok olması, kurumda bulunan diğer birim ve amirlerden yeterince desteğin gösterilmemesi, hasta bakımı ile ilgili gerekli olan ortamın sağlanmaması sağlık çalışanlarında meslekte kendilerini yeterli görmeme (yani meslek hazının düşük olması) duygusuna kapılıp psikososyal yönden etkilendiklerini bildirmişlerdir (Elbay vd.,2020;113). Pandemi döneminde çalışanların kişisel koruyucu malzeme yetersizliği, hastalardan enfekte olma riski, ailesini enfekte etme korkusu, genel iş yükünün artışı, sosyal yaşamın bozulması, izolasyonlar, sağlık çalışanlarından ölümlerin olması bu sağlık çalışanlarının psikolojik olarak iş yükünün artmasına, iş yükü artınca sağlık çalışanlarının psikososyal durumlarını etkileyerek mesleki doyumunu azaltmaktadır (Uyurdağ vd. 2021;122).

Bu çalışmada pandemi koşulları altında sağlık çalışanlarının iş yükü fazlalığına dair algıları ve an itibarıyla mesleki tatmin düzeylerinin tespiti ve demografik özelliklere göre karşılaştırılması amaçlanmaktadır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışma, Gaziantep'te faaliyet gösteren üniversite, özel ve kamuya ait hastanelerde sağlık hizmeti vermekte olan tüm sağlık çalışanlarını kapsamakta ve kesitsel ve tanımlayıcı nitelik taşımaktadır.

Çalışmada anket formu, Google Formlar üzerinden hazırlanarak kolayda örneklem yöntemi doğrultusunda, 2020 yılı Haziran ve Eylül ayları arasında **sosyal medya** üzerinden paylaşılmış ve 307 adet sağlık çalışanının katılımı ile alınan cevaplar analizlerde kullanılmıştır. Katılımcılardan toplanan veriler bilgisayar ortamında SPSS 25.0 programı kullanılarak veriler değerlendirilmiştir. Ayrıca, elde edilen veriler frekans ve yüzde dağılımı, bağımsız örneklem t-testi ve manova testi kullanılarak analiz edilmiştir.

2.1. Veri Toplama Araçları

2.1.1. Kişisel bilgi formu

Cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çalıştığı kurum, yaş gibi sorulardan oluşmaktadır.

2.1.2. İş yükü fazlalığı ölçeği

1985 yılında Imoisili tarafından çalışanların iş yükü fazlalıklarını değerlendirmek amacıyla geliştirilen ölçek, 2016 yılında Alam tarafından güncellenmiştir. Ölçek, 2016 yılında Erdem vd. tarafından geçerlilik ve güvenilirliği yapılarak Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek, 5'li likert tipinde ve puanlaması ise 1=kesinlikle katılmıyorum-5=Kesinlikle katılıyorum olarak hesaplanmaktadır. Ölçek, toplamda 5 madde ve tek boyuttan oluşmakta, toplamda alınan puanın yüksekliği iş yükü fazlalığı anlamına gelmektedir.

2.1.3. Mesleki haz ölçeği

Mesleki tatminleri ölçmek için geliştirilmiş ve geçerlilik ve güvenilirliği 2013 yılında Erdoğan tarafından yapılmıştır. Ölçek, 7 ifade ve tek boyuttan oluşmakta olup, 1=kesinlikle katılmıyorum, 5=kesinlikle katılıyorum şeklinde hesaplanarak toplam puan bulunmaktadır. Ölçekten alınan puan artışı ile mesleki tatmin düzeyi arasında doğrusal bir ilişki söz konusudur.

3. BULGULAR

3.1. Frekans ve Yüzde Dağılımları

Çalışmanın bu bölümünde elde edilen bulgular, öncelikle sosyo-demografik özellikler olmak üzere çeşitli frekans ve yüzde dağılımları şeklinde tablolar halinde sunulmaktadır.

Tablo 1. Sosyo-Demografik Özellikler

		F	%			F	%	
Cinsiyet	Kadın	189	61,6	Yaş	18-25	73	23,8	
	Erkek	118	38,4		26-35	138	45,0	
Medeni Durumu	Evli	196	63,8		36-45	74	24,1	
	Bekar	105	34,2		46-55	21	6,8	
	Diğer	6	2,0		56-65	1	,3	
Çalışılan Kurum	Devlet Hastanesi	231	75,2		Meslek	Hekim	10	3,3
	Özel Hastane	7	2,3			Hemşire	177	57,7
	E.A. H.	21	6,8			Ebe	30	9,8
	Sağlık Müdürlüğü	16	5,2			Sağ.Mem.	24	7,8
	A.S.M.	17	5,5	Lab.-Röntgen		20	6,5	
	Üniversite Hastanesi	11	3,6	Anestezi		2	,7	
	Halk Sağlığı Lab.	2	,7	İdari ve teknik		21	6,8	
	112 A.S.H.	2	,7	Güvenlik		6	2,0	
				Att		17	5,5	
Toplam		307	100,0	Toplam		307	100,0	

Tablo 1.'e göre katılımcıların çoğunluğu kadın (% 61,6), 26-45 yaş aralığında (% 69,1), evli (% 63,8), hemşire (% 57,7) ve Devlet Hastanesinde çalışan (% 75,2) bireylerden oluşmaktadır.

Tablo 2. İş Yükü Fazlalığı ile İlgili Verilen Cevaplar

	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum	
	F	%	F	%	F	%
Covid-19 salgınında iş yerimde sık sık zorluk gerektiren işleri yapmak zorunda kalıyorum.	82	26,7	51	16,6	174	56,7
Covid-19 salgınında iş yerimde sık sık birçok problem veya aynı zamanda yapılması gereken işlerle karşılaşıyorum.	71	23,1	41	13,4	195	63,5
Covid-19 salgınında iş yerimde sürekli daha fazla iş yapmak zorunda kalıyorum.	91	29,6	35	11,4	181	58,9
Covid-19 salgınında iş yerimde işlerimi yapmak için asla yeterli zamanım olmuyor.	154	50,2	68	22,1	85	27,7
Covid-19 salgınında iş yerimde mesai saatleri dışında sık sık çalışmak zorunda kalıyorum.	209	68,1	27	8,8	71	23,2

Tablo 2.'ye göre çalışanların en çok Koronavirüs salgınında iş yerlerinde sık sık birçok problem veya aynı zamanda yapılması gereken işlerle karşılaştıkları (% 63,5) ve en az mesai saatleri dışında sık sık çalışmak zorunda kaldıkları (% 23,2) tespit edilmiştir.

Tablo 3. Mesleki Haz ile İlgili Verilen Cevaplar

	Daha az		Bazen		Daha çok	
	F	%	F	%	F	%
İş yaşamını kenardan izlemek yerine iş yaşamının bir parçası olmak isterim.	19	6,2	49	16,0	239	77,8
Her yeni iş gününü sabırsızlıkla beklerim.	108	35,2	103	33,6	96	31,2
Bir projeye başlayacağımda vakit kaybetmeden başlarım.	29	9,4	85	27,7	193	62,9
Güne, işimin getireceği fırsatların heyecanını hissederek başlarım.	101	32,9	99	32,2	107	34,8
İşimi severek yaparım.	30	9,8	51	16,6	226	73,6
İş yerimde keyifli vakit geçiririm.	63	20,5	107	34,9	137	44,6
İşimdeki yenilikler beni heyecanlandırır.	59	19,2	90	29,3	158	51,5

Tablo 3.'e göre iş yaşamını kenardan izlemek yerine iş yaşamının bir parçası olmayı daha çok istedikleri (%77,8) ancak katılımcıların çoğunun her yeni iş gününü daha az sabırsızlıkla beklediği de (%35,2) tespit edilmiştir.

Tablo 4. Ortalama değerler

	N	Mean	Std. Deviation	Skewness	Kurtosis
İş Yüğü Fazlalığı	307	3,1394	,95745	-,229	-,478
Mesleki Haz	307	3,5724	,83770	-,324	-,347

Tablo 4. incelendiğinde sağlık çalışanlarının pandemi sürecinde algıladıkları iş yükü fazlalığının (3,13) ve mesleğinden duyduğu tatmininin (3,57) orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, ölçekleri oluşturan ifadeler için Cronbach's Alpha değerleri (iş yükü fazlalığı (,863) ve mesleki haz ölçeği (,851)) ölçeklerin yeterli güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Standart sapma, çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerine göre de verilerin normal dağılım gösterdiği varsayılarak analizlerde parametrik testler kullanılmaktadır.

3.2. Hipotez Testleri

Çalışmanın bu bölümünde; geliştirilen hipotezler doğrultusunda değişkenler arasında öngörülen ilişki ve etkileşimin incelenmesi amacıyla Bağımsız Örneklem t-testi ve Manova testi kullanılmıştır.

3.2.1. Bağımsız örneklem t-testi analiz sonuçları

Tablo 5. Bağımsız örneklem t-testi sonuçları

		Levene's Test		Sig. (2-tailed)		
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)
İş yükü fazlalığı	Equal variances assumed	,308	,579	,006	305	,995
	Equal variances not assumed			,006	240,533	,995
Mesleki haz	Equal variances assumed	,064	,800	-3,172	305	,002
	Equal variances not assumed			-3,157	244,678	,002

Bağımsız örneklem t-testi sonucuna göre erkek çalışanların mesleki haz düzeyi (3,76) kadınlardan daha yüksek bulunmuştur.

3.2.2 Manova testi analiz sonuçları

Katılımcıların yaşamış oldukları çatışma türlerinin çeşitli faktörler tarafından nasıl etkilendiği ve farklılık olup olmadığı Manova analizi ve Post Hoc testleri yapılarak incelenmiştir.

3.2.2.1. Yaş ile iş yükü fazlalığı ve mesleki haz ilişkisi

Tablo 6. Manova analiz sonuçları

Effect		Value	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	Roy's Largest Root	27,830	4202,268	,000	,965
Yaş	Roy's Largest Root	,050	5,005	,002	,047

Tablo 6.'ya göre yaş değişkeninin partial eta squared değerine göre her iki değişken üzerinde ($\eta^2=,047$) anlamlı etkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu etkinin hangi değişkenleri nasıl etkilediği Tablo 7.'de incelenmektedir.

Tablo 7. Denekler Arası Etkilerin Sonuçları

Source	Dependent Variable	F	Sig.	Partial Eta Squared
Corrected Model	İş yükü fazlalığı	1,657	,176	,016
	Mesleki haz	4,554	,004	,043

Intercept	İş yükü fazlalığı	2059,648	,000	,872
	Mesleki haz	3992,762	,000	,929
Yaş	İş yükü fazlalığı	1,657	,176	,016
	Mesleki haz	4,554	,004	,043

Tablo 7.'ye göre; yaş değişkeni sadece çalışanların mesleki haz düzeyi üzerinde % 4,3 oranında anlamlıya etkiye sahiptir. Bu etkinin hangi yaş gruplarında anlamlı olduğunu belirlemek amacıyla yapılan LSD (Levene's Test=,33) post-hoc testi sonucu, 46-55 yaş grubunun mesleki haz düzeyi 18-35 yaş grubundakilerden ve 36-45 yaş grubunun mesleki haz düzeyi 26-35 yaş grubundakilerden daha yüksek bulunmuştur.

3.2.2.2. Medeni hal ile iş yükü fazlalığı ve mesleki haz ilişkisi

Tablo 8.Manova analiz sonuçları

Effect		Value	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	Roy's Largest Root	6,755	1023,431	,000	,871
Medeni	Roy's Largest Root	,026	3,923	,021	,025

Tablo 8.'e göre medeni hal değişkeninin partial eta squared değerine göre her iki değişken üzerinde ($\eta^2=,025$) anlamlı etkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 9.Denekler Arası Etkilerin Sonuçları

Source	Dependent Variable	F	Sig.	Partial Eta Squared
Corrected Model	İş yükü fazlalığı	,005	,995	,000
	Mesleki haz	3,548	,030	,023
Intercept	İş yükü fazlalığı	526,054	,000	,634
	Mesleki haz	900,000	,000	,748
Medeni	İş yükü fazlalığı	,005	,995	,000
	Mesleki haz	3,548	,030	,023

Tablo 9.'a göre; medeni hal değişkeni sadece çalışanların mesleki haz düzeyi üzerinde % 2,3 oranında anlamlıya etkiye sahiptir. Yapılan LSD (Levene's Test=,090) post-hoc testi sonucu, evli olanların mesleki haz düzeyinin bekarlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

3.2.2.3. Meslek durumu ile iş yükü fazlalığı ve mesleki haz ilişkisi

Tablo 10.Manova analiz sonuçları

Effect		Value	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	Roy's Largest Root	12,653	1878,933	,000	,927
Meslek	Roy's Largest Root	,134	4,983	,000	,118

Tablo 10.'a göre meslek değişkeninin partial eta squared değerine göre her iki değişken üzerinde ($\eta^2=,118$) anlamlı etkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 11.Denekler Arası Etkilerin Sonuçları

Source	Dependent Variable	F	Sig.	Partial Eta Squared
Corrected Model	İş yükü fazlalığı	1,744	,088	,045
	Mesleki haz	4,285	,000	,103
Intercept	İş yükü fazlalığı	898,345	,000	,751
	Mesleki haz	1660,625	,000	,848
Mesleki durum	İş yükü fazlalığı	1,744	,088	,045
	Mesleki haz	4,285	,000	,103

Tablo 11.'e göre; mesleki durum sadece çalışanların mesleki haz düzeyi üzerinde % 10,3 oranında anlamlıya etkiye sahiptir. Yapılan LSD (Levene's Test=,057) post-hoc testi sonucu, acil tıp teknisyenlerinin diğer tüm meslek gruplarına göre (anestezi teknisyeni hariç); idari ve

teknik personellerin hekimlere ve sağlık memurlarının hekim, hemşire ve ebelerle göre mesleki haz düzeyinin daha yüksek ve istatistiki olarak anlamlı olduğu bulunmuştur.

3.2.2.4. Çalışılan kurum türü ile iş yükü fazlalığı ve mesleki haz ilişkisi

Tablo 12. Manova analiz sonuçları

Effect		Value	F	Sig.	Partial Eta Squared
Intercept	Roy's Largest Root	6,685	996,057	,000	,870
Kurum türü	Roy's Largest Root	,081	3,447	,001	,075

Tablo 12.'ye göre çalışılan kurum değişkeninin partial eta squared değerine göre her iki değişken üzerinde ($\eta^2=,075$) anlamlı etkiye sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 13. Denekler Arası Etkilerin Sonuçları

Source	Dependent Variable	F	Sig.	Partial Eta Squared
Corrected Model	İş yükü fazlalığı	1,417	,198	,032
	Mesleki haz	3,358	,002	,073
Intercept	İş yükü fazlalığı	595,612	,000	,666
	Mesleki haz	824,700	,000	,734
Kurum	İş yükü fazlalığı	1,417	,198	,032
	Mesleki haz	3,358	,002	,073

Tablo 13.'e göre; çalışılan kurum türü sadece çalışanların mesleki haz düzeyi üzerinde % 7,3 oranında anlamlıya etkiye sahiptir. Yapılan Games-Howell (Levene's Test=,044) post-hoc testi sonucu, acil sağlık hizmetlerinde çalışanların eğitim ve araştırma hastanesi ve aile sağlığı merkezinde; devlet hastanesi ve sağlık müdürlüğünde çalışanların da aile sağlığı merkezi çalışanlarına göre mesleki haz düzeyinin daha yüksek ve istatistiki olarak anlamlı olduğu bulunmuştur.

4. TARTIŞMA ve SONUÇ

Sağlık çalışanlarının pandemi sürecinde iş yükü algısı ve mesleki haz düzeyinin ölçüldüğü bu çalışmada, özellikle demografik özelliklerin her iki değişkene olan etkisi de incelenmiştir. Elde edilen bulgular doğrultusunda mesleki haz düzeyi daha yüksek olmak koşuluyla hem iş yükü fazlalığı algısı hem de mesleki haz düzeyinin orta seviyenin üstünde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca incelemenin diğer boyutunda sağlık çalışanlarının iş yükü fazlalığı algısının demografik özelliklere göre bir farklılık göstermediği, aksine mesleki haz düzeyinde ise anlamlı etki ve farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada, Covid-19 pandemisinin iş yükü fazlalığını artırabileceği (Yüncü-Yılan, 2020; Baki-Piyal, 2020; Uyurdağ vd. 2021) ve mesleki haz düzeyini düşürebileceğine (Kavlu-Pınar, 2009; Mezuk vd., 2011; Naldan vd., 2019; Elbay vd., 2020) dair elde edilen sonuçların yazındaki bazı çalışmalarla paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır. Ancak çalışmanın diğer boyutu olarak ele alınan Covid-19 pandemisinin süregeldiği dönemde demografik özelliklerin sağlık çalışanlarının iş yükü algısı ve mesleki haz düzeyine etkisine dair kayda değer bir çalışmaya rastlanamamıştır. Bu açıdan yapılan çalışmanın literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir.

Sonuç olarak Koronavirüs (Covid-19) pandemisi ile tüm insanlar zorlu bir süreçten geçerken ve milyonlarca ifade edilen hasta sayılarının bulunduğu ve hizmet talebinin karşılandığı bir ortamda sağlık çalışanlarının orta düzeyde bir iş yükü algısına sahip olması ve mesleki tatmin düzeyinin de orta seviyenin biraz üstünde olması oldukça manidar bir durumdur. Pandeminin başlangıcından günümüze kadar hastalığın çok fazla sayıda insana

bulaşması ve hastalığın teşhisinden tedavisine ve son dönemlerdeki aşı uygulamalarına kadar her aşamada sağlık personellerinin yer alıyor olması iş yüklerinin daha da artacağı gerçeğini göstermektedir. Ancak böyle bir ortamda bile mesleki haz düzeylerinin orta seviyenin üstünde olması işlerini severek ve özveri ile yerine getirdiklerini ortaya koymaktadır. Sağlık çalışanları ne kadar özveri ile çalışıyor olsalar da bir yerden sonra pandeminin oluşturduğu ve oluşturacağı olumsuz sonuçların çalışanları negatif yönde etkileyeceği inkar edilemez bir gerçektir. Bu doğrultuda olumsuz etkilerin en aza indirilmesi veya daha az etkilenmeleri için; mesleki haz düzeylerinin sürekli yüksek tutulması hem verimlilik hem de hizmetin sürekliliğinin sağlanması açısından oldukça önem arz etmektedir.

Araştırmanın Gaziantep ilinde görev yapmakta olan sağlık çalışanlarını kapsamı, belirli bir tarih aralığında yapılıyor olması, verilerin anket yoluyla ve online olarak elde edilmesi araştırmanın sınırlılıkları arasında sayılabilir. Bu açıdan sonraki yapılacak çalışmaların tüm Ülke çapında ve daha geniş katılım sağlanarak gerçekleştirilmesi, literatüre daha fazla katkı sağlanabilecektir.

KAYNAKÇA

Baki, S., & Piyal, B. (2020). Covid-19 pandemisi ve benzeri olağanüstü durumlarda dağlık çalışanları açısından iş-aile çatışması. Sağlık ve Toplum Özel Sayı Temmuz, 119-123.

Bozdoğan, S. C. (2020). Aşırı iş yükünün tükenmişlik, iş stresi ve işten ayrılma niyeti üzerindeki etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi: Sosyal Bilimler Enstitüsü

Camci GB, & Kavuran E. (2021), Hemşirelerin İş Stresi ve Tükenmişlik Düzeyleri ile Meslek ve Yaşam Doymu Düzeyleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 24(2): 274- 283.

Elbay RY, Kurtulmuş A, Arpacıoğlu S, & Karadere E. (2020) Depression, anxiety, stresslevels of physicians and associated factors in Covid-19 pandemics. PsychiatryRes.290,113-130.

Erdem, H., Kılınç, E. & Demirci, D. (2016). Çalışanlarda iş yükü fazlalığının algılanan istihdam edilebilirlik üzerine etkisi. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 15(58), 772-784.

Erdoğan, O. (2013). İlköğretim (ilkokul ve ortaokul) öğretmenlerinin öz yeterlik ve başarı algılarında akademik iyimserlik, umut ve mesleki haz (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kavlu İ, & Pınar R. (2009) Acil servislerde çalışan hemşirelerin tükenmişlik ve iş doyumlarının yaşam kalitesine etkisi. Türkiye Klinikleri Journal of Medical Sciences.29 (6):15,43-55.

Mezuk, B.,Bohnert, A. B., Ratliff, S. & Zivin, K. (2011). Job strain, depressive symptoms, and drinking behavior among older adults: Results from the health and retirement study. The Journals of Gerontology: Series B: Psychological Sciences and Social Sciences, 66B(4), 426-434.

Naldan, M. E.,Karayağmurlu, A., Yayık, M., & Arı, M. A. (2019). Ameliyathanede çalışan sağlık profesyonellerinde tükenmişlik, iş doymu ve depresyon. Selçuk Tıp Dergisi, 35(3), 152-158.

Uyurdağ, N. , Eskicioğlu, G. , Aksu, S. & Soyata, A. Z. (2021). COVID-19 Pandemisi Sırasında Sağlık Çalışanlarında Psikososyal Etkilenme ile İlişkili Risk Etkenleri ve Koruyucu Etkenler: Bir Sistemik Derleme .*AnatolianClinictheJournal of MedicalSciences* , 26 (1) , 122-140 .

Yavaş Çelik M, Öztürk Çopur E, & Elmaoğlu E. Covid-19'lu Çocuk Hasta: Tip 1 Diyabetin Eşlik Ettiği Olgunun Sunumu. *YBH dergisi*. 2021;2(1): 62-84.

Yüncü, V. & Yılan, Y. (2020). COVID-19 Pandemisinin sağlık çalışanlarına etkilerinin incelenmesi: Bir durum analizi. *Iğdır Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Ek Sayı*, (Ekim 2020), 373-401